

Vaikkeasti työllistettävien henkilöiden työllistäminen, sopimus kunnan ja Savitaipaleen Nuorison Tuki ry välillä, sopimuksen irtisanominen

Kunnanhallitus 15.01.2024 § 14
9/00.04.02/2024

Valmistelija Kunnanjohtaja Johanna Mäkelä
Puh. 040 7244 603
etunimi.sukunimi@savitaipale.fi

Savitaipaleen kunnalla ja Savitaipaleen Nuorison Tuki ry:llä on voimassa oleva sopimus vaikeasti työllistettävien henkilöiden työllistamisestä. Sopimusluonnos on hyväksytty kunnanhallituksessa 18.1.2021 ja sopimus on astunut voimaan 1.1.2021.

Sopimuksen mukaan kunta korvaa Nuorison Tuki ry:lle pitkäaikaistyöttömien ja muiden vaikeasti työllistyvien henkilöiden työllistamisestä koituvat nettokustannukset sekä työllistämiseen liittyvät työ- ja yksilövalmennuskulut sekä muut kulut. Sopimuksen tavoitteena on vähentää kunnan maksettavaksi tulevaa pitkäaikaistyöttömyydestä johtuvaa työmarkkinatuen kuntaosuutta sekä vähentää syrjäytymistä ja lisätä osallisuutta. Korvattavista kustannuksista neuvotellaan vuosittain ennen talousarvion hyväksymistä.

Työllistettävät henkilöt ovat sopimuksen mukaan esimerkiksi pitkäaikaistyöttömiä, osatyökykyisiä, nuoria henkilöitä tai muita vaikeasti työllistyviä henkilöitä, joita kunta ei ole pystynyt työllistämään.

Sopimus on voimassa toistaiseksi. Sopimuksen irtisanomisaika on molempien osapuolten osalta kolme kuukautta.

Kunta ja Nuorison Tuki ry ovat toimineet sopimuksen mukaisella tavalla vuosina 2021 sekä 2022 sekä pääsääntöisesti myös vuonna 2023. Sopimuksen solmimisen jälkeen on toimintaympäristössä tapahtunut merkittäviä muutoksia, joilla on ollut heijastevaikutukset Nuorison Tuki ry:n mahdollisuuteen toimia sopimuksessa edellytetyllä tavalla. Jo Eksoten aikana kuntouttava työtoiminta hiipui kokonaan, eikä EKHVA:n aikana tilanne ole muuttunut positiiviseen suuntaan. Savitaipaleen Nuorison Tuki ry on supistanut toiminnan vähenemisen takia ohjaamisen henkilöstöresurssia ja heillä ei ole enää viime aikoina pystytty tästä syystä tekemään yksilövalmennusta entisvuosien tapaan. Lisäksi vuonna 2023 tuli voimaan palkkatukiudistus, ja sen myötä mm. palkkatuen saamisen ehtoihin tuli vaatimus siitä, että samalle työntekijälle samalla työnantajalla ei voida myöntää uutta palkkatukea, ennen kuin aiemman tuen päättymisestä on kulunut kolme vuotta. Tästä syystä johtuen Nuorison Tuki ry:n palkkatuella työllistettävien määrä on pienentynyt entisestä tasosta.

Valmisteilla on 1.1.2025 voimaan astuva TE-uudistus. Uudistuksen myötä mm. työllistämiseen liittyvät TE-palvelut siirtyvät kunnille. Etelä-Karjalan alueella Lappeenrannan kaupunki järjestää vastuukuntana palvelut alueen muille kunnille. Savitaipaleen kunnan on vastattava omalta osaltaan omasta roolistaan tässä uudessa toimintamallissa. Työvoimapalveluiden lisäksi muutos koskee myös yritys- ja elinvoimapalveluita.

Kunta maksaa vuoden 2024 ajan työmarkkinatuen kuntaosuuksia, niin sanottuja sakkomaksuja, työmarkkinatuella olevista yli 300 päivää

työttömänä olleista henkilöistä. Vuoden 2025 alussa tilanne muuttuu, ja siitä lähtien sakkomaksuja peritään jo kaikista yli 100 päivää työttömänä olleista, myös perus- tai ansiosidonnaista päivärahaa saavista kuntalaisista.

Kunta maksaa työmarkkinatuesta sitä suuremman osan, mitä kauemmin henkilö on ollut työttömänä. Vielä kuluvana vuonna valtio rahoittaa työmarkkinatuen kokonaan sen maksuerän loppuun, jonka aikana henkilölle on maksettu työmarkkinatukea työttömyyden perusteella yhteensä 300 päivää.

Sen jälkeen valtio ja työmarkkinatuen saajan kotikunta rahoittavat työttömyyden ajalta maksetun työmarkkinatuen puoliksi sen maksuerän loppuun, jonka aikana henkilölle on maksettu työmarkkinatukea 1000 päivää. Sen jälkeen kotikunnan rahoitusosuus suurenee 70 %:iin.

Nykylainsäädännön mukaan vielä vuonna 2024 kunnalta perittävän työmarkkinatukiosuuden "katkaisee" se aika, jolloin henkilö on ollut työllistymistä edistävässä palvelussa ja saanut sen ajalta työmarkkinatukea. Niillä palveluilla tarkoitetaan työttömyysturvalain 1. luvun 5. §:n mukaisia valtion rahoittamia palveluita eli esimerkiksi kuntouttavaa työtoimintaa.

1.1.2025 alkaen kunnan vastuu työttömyyden kustannusten kattamisessa muuttuu merkittävästi. Rahoitusvastuu alkaa jo 100 työttömyyspäivän jälkeen eikä sitä nykyisellä tavalla katkaise esim. kuntouttava työtoiminta.

Erityisesti kuntouttavan työtoiminnan merkittävän vähenemisen, muuttuneiden palkkatukisäädösten sekä kunnan rahoitusvastuun korostuessa merkittävästi 1.1.2025 alkaen voimassa oleva sopimus Savitaipaleen Nuorisotyön Tuki ry:n kanssa ei vastaa alkuperäistä tarkoitustaan. Kunnan on pystyttävä kehittämään omaa toimintatapaansa aktiivisemmaksi toimijaksi työttömiksi jääneiden henkilöiden aktivoimisessa kohti työllistymistä avoimille työmarkkinoille. Tämä tarkoittaa mm. kunnan aktiivisempia toimia esim. alanvaihtajien tai nuorten oppisopimuskoulutusten edistäjänä, sekä erityisesti paikallistuntemuksen hyödyntämisessä työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaannossa avoimilla työmarkkinoilla.

Laaja alueellinen valmistelutyö TE-uudistuksen osalta on ollut käynnissä jo runsaan vuoden ajan ja valmistelu jatkuu vielä kuluvan vuoden ajan. Etelä-Karjalan maakunnassa on päädytty siihen, että TE-palvelut ja kotouttaminen nähdään kokonaisuutena, koska onhan kotouttamisen eräs merkittävä tavoite työllistyä. Myös maahanmuuttajien roolin merkitys yritysten työntekijöiden saatavuudessa kasvaa koko ajan. Kuntaan on keväällä 2023 palkattu määräaikaiseen työsuhteeseen hallinnon palveluohjaaja. Alkuvaiheen työtehtävissä korostui ukrainalaisten kotouttaminen, syksyllä resurssia oli käytettävissä jo työllistymisiin liittyviin selvittelyihin osana maakunnallista valmistelua.

Onnistuakseen kunta tarvitsee toimivat alueelliset verkostot kunnan alueella ja uudessa TE-2024 ekosysteemissä. Vaikka alueella on päädytty siihen, että TE-uudistuksen myötä toiminnot siirtyvät Lappeenrannan kaupungille, on kunnan omien toimintatapojen ehdottomasti myös vahvistuttava. Tässä kumppanina voi jatkossakin toimia esimerkiksi Savitaipaleen Nuorison Tuki ry, mutta toimintatavat ovat erilaiset.

Kunta ja Nuorison Tuki ry ovat voimassa olevan sopimuksen mukaisesti neuvotelleet loppusyksystä vuoden 2024 toiminnasta ja kunnan

talousarvioon tehtävästä avustuksen määrärahan suuruudesta. Neuvotteluissa sovittiin, että kunta kattaa avustuksella vuoden vaihteessa Nuorison Tuen palkkalistoilla olleiden kuuden palkkatukityösuhteisten työntekijöiden nettohenkilöstökustannukset olemassa olevan sopimuksen mukaisesti. Näistä on Savitaipaleen Nuorison Tuki ry:n tekemän esityksen perusteella kuluvan vuoden talousarvioon varattu 39.700 euroa.

Jatkossa kunta voi edelleen avustaa määrärahojen puitteissa vaikeammin työllistyvien henkilöiden palkkauskustannuksissa. Tässä avustamisessa tulee kuitenkin käyttää erityistä tarveharkintaa ja huolehtia eri toimijoiden tasapuolisesta kohtelusta. Tuki ei myöskään saa johtaa yritysten ja yhteisöjen eriarvoiseen kohteluun avoimilla kilpailuilla markkinoilla toimittaessa. Käytännön avustuspäätökset valmistelee hallinnon palveluohjaaja ja kunnanjohtaja päättää niistä viranhaltijapäätöksillä.

Korostettakoon, että Savitaipaleen Nuorison Tuki ry on vuosien ajan tehnyt merkittävää työtä erinomaisella tavalla savitaipalelaisten hyväksi. Toiminta on vastannut sen ajan tarpeeseen, toimintaympäristöön ja ehtoihin, kun sopimuksia on luotu. Toimintaympäristö on kuitenkin muuttunut ja muuttuu merkittävästi 1.1.2025 alkaen ja nykymuotoinen sopimus ei enää vastaa alkuperäistä tavoitetta.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Johanna Mäkelä
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää irtisanoa Savitaipaleen kunnan ja Savitaipaleen Nuorisotyön Tuki ry:n välisen sopimuksen vaikeasti työllistettävien henkilöiden työllistämistä välittömästi, mutta kuitenkin siten, että kunta vastaa sopimuksen mukaisella tavalla avustuksena yhdistykselle edellä selostettujen vuoden vaihteessa voimassa olleiden henkilöiden vuoden 2024 kustannukset arviolta noin 39.700 €.
Päätös	Hyväksyttiin yksimielisesti.